

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Oszályozás	
Bajor Nagy Ernő		408	
Évente csaknem másfélmillió érdeklődő látogatja Budapest huszonhárom múzeumát		"1959"	
Forrás:	Iparági múzeumok alakulnak	Személy	
1959. aug. 24.	(Köt. v. füz.)		
Leffler István	(Idő)		
	(Hely)	Helyszám	
	(Oldal)		

Apró falragaszok biztatják a pesti embert: vásároljon múzeumbérletet. Aki részánja az öt forintot, az tíz múzeumba látogathat el egy éven belül. Megnézheti az első magyar színtársulat színlapjait csakúgy mint Courbet, Manet és Renoir festményeit; Reguly Antal néprajzi gyűjtőútjainak emlékeit, és József Attila kéziratait, Budapest látképeit a XV. századtól napjainkig és az erdőgazdálkodás legkorábbi módját.

Budapest — egyebek között — joggal nevezhető a múzeumok városának is. Huszonhárom múzeumát évente majdnem másfélmillió érdeklődő tekinti meg. A múzeumok fenntartására és kiegészítésére fordított összeg 1958-ban meghaladta a 32 millió forintot.

Erőteljes szakosodás

A múzeumok legtöbbje történelmet őriz. De mi a magyarországi múzeumok története? A külföldi régi és híres múzeumok jó része fejedelmi gyűjteményekből, esetleg hadvezéri zsákmányokból alakult. Nálunk, meglehetősen későn, 1802-ben Széchenyi Ferenc bőkezűsége — a nemzetnek ajándékozta gazdag természettudományi gyűjteményét, könyvtárát, érem- és régiségtárát — teremtette meg az első múzeumot. Múzeumaink jelentős része — így a Szépművészeti, Természettudományi, Iparművészeti stb. — a Nemzeti Múzeumból vált ki. A fejlődés erőteljes szakosodást hozott. Ma már ott tartunk, hogy kis iparági múzeumok is alakulnak. Európai hírű Posta- és Tűzoltó múzeumunk mellett Diósgyőrről közel kohászati múzeum is nyílik.

A legfiatalabb magyar múzeum, a Magyar Nemzeti Galéria, mely a magyar festészet átfogó képét adja Markó Károlytól Aba Novák Vilmosig, már annak köszönheti létét, hogy a Szépművészeti Múzeum anvéga nem fér meg a félszázados múzeum falai között.

Gyarapodó igények

S itt vagyunk a múzeumok egyik legnagyobb gondjánál. Budapesten összesen két épület készült arra a célra, hogy múzeum legyen benne. A Nemzeti- és a Szépművészeti Múzeum otthona. Az utóbbit 1906-ban adták át rendeltetésének. Azóta, csak korábban egyéb célra használt épületeket alakítottak át múzeummá. Így ezek — kevés kivétellel — már az első pillanatban korszerűtlenek és másnap már szűkek voltak. Ma már ezt a gondot a Legújabbkori Történelmi Múzeum példája jellemzi kiáltó módon: még kiállítóhelyisége sincs, anyagát a Nemzeti Múzeum termeiben tarthatja csak a közönség elé.

Ugyanakkor egyes társadalmi szervek újabb múzeumok alapítását kezdeményezik. Hosszabb ideje Sportmúzeumba szeretnék összegyűjteni a sok győzelmet aratott magyar sport emlékeit a sporthatóságok és egyesületek. A zenészek Bartók Béla zenei múzeum alapításán fáradoznak.

Szabadteri Néprajzi Múzeum létesítését kezdeményezte a Hazafias Népfront. Könyvtörténeti múzeumra lenne szükség, bizonygatják a magyar könyv barátai, a technika képviselői pedig meggyőzően érvelnek egy politechnikai múzeum felállításával mellett.

Ohatatlanul erre gondol az ember, ha az igényeket hallja: hol és miből? Hiszen százmilliókra lenne szükség ezek megvalósításához.

A múzeum barátai azért nem adják fel a reményt és tervnek, támogatást keresnek.

Pártfogók — áldozatkészség

Mi felé fordul elsősorban a mai múzeumlátogató érdeklődése? Afelé, ami valami módon korunkkal kapcsolatos. A Magyar Tanácsköztársaság Emlékkiállításnak eddig több mint 100 ezer látogatója volt. Hasonlóan nagy érdeklődő mutatkozik a Kína és Indi

művészetét bemutató gyűjtemények iránt — a közönség figyelme éppen a napi eseményekkel kapcsolatban irányul fokozottabban ezekre az országokra. A modern, külföldi képtár mellett azonban meglepően nagy a Nemzeti Galéria látogatottsága. Tavaly 160.000-en tekintették meg anyagát — ugyanannyian, mint a Szépművészeti Múzeumot.

A társadalom érdeklődése nemcsak addig terjed, hogy megtekinti a kiállított tárgyakat. Sok értékes leletre magánosok hívják fel a tudósok figyelmét. Így a Csepel Vasmű munkásai például bejelentették, hogy az öntésre váró, Közép-Keleten vásárolt szénfém hulladékanyagban műzális értékű darabok vannak. A munkások figyelme majdnem 300 értékes tárggyal gyarapította az Iparművészeti Múzeum közép-keleti gyűjteményét.

Segíti a múzeumok gyűjtőmunkáját a magánosok hazafias áldozatkészsége is. Fetics Ottó nyugalmazott orvos-

professzor például 5000 darab-ból álló, több mint ötmillió forint értékű gyűjteményét 1953-ban az Iparművészeti Múzeumnak adományozta. Derkovits Gyuláné 1957-ben férje hátrahagyott képeit Derkovits Emlék-múzeum létesítéséhez ajánlotta fel. Gegessi Kiss Pál Kossuth-díjas orvostanár több mint 150 nagy értékű kép adományozásával megvetette alapjait egy Pécsi Képzőművészeti Múzeumnak. És így sorolhatnánk a példák százait, egészen a Mátyás-korabeli pénzt beküldő pásztorfiúig.

A múzeumok legbuzgóbb pártfogói a helyi népront-szervezetek. Tagjaik értékes munkát végeznek helytörténeti gyűjtéseikkel. Erzsébeten egész múzeum kerekedett ki a társadalmi munkások által összehozott anyagból. Ami nem kevesebbet mutat mint azt, hogy Széchenyi Ferenc alapító és adakozó kedve ott él az erzsébeti munkások lakóiban is.

Bajor Nagy Ernő